

Årsmelding Kommunestyre og Formannskap (Inger Helen Aanestad)

Oppsummeringen av 2024 må først ta for seg de overordnede linjene, og det er at kommunen fortsatt er i vekst. Vi nærmer oss et budsjett på svimlende 8 mrd og kommunen er i det store og det hele veldrevet. I opposisjon er det lett å si at dette skjer på tross av politisk ledelse, men det ville ikke vært riktig.

For Senterpartiet er det ikke til å legge skjul på at det er en overgang å være i opposisjon, samtidig som dette gir nye muligheter til å være synlige på våre kjernesaker, og vi ser at i noen saker så klarer vi å få til gjennomslag fra opposisjon også. Sandnes hadde ikke hatt mobilfrie skoler uten innsatsen fra Senterpartiet gjennom mange år for å ta et eksempel.

Med våre 2 Kommunestyre-representanter så er vi allikevel representert i Formannskap, Kommuneplanutvalg, Oppvekst og kultur samt By- og samfunnsutvikling. Her jobber vi i den utvidete kommunestyre-gruppa godt sammen, det i tillegg til samarbeid med opposisjon så har vi både forslag og spørsmål i de ulike utvalgene som er med på å sette dagsorden. (se rapporter fra utvalgene).

Gjennom året har Senterpartiet jobbet godt sammen med opposisjonen i Sandnes. Ikke fordi vi er enige i alle saker, men det har blitt et viktig forum for gode diskusjoner og refleksjoner. Det har underveis i 2024 vært mange diskusjoner om ulike alternativer for å danne nye flertall i kommunen. Senterpartiet har vært involvert i noen uformelle samtaler, men ingen av disse har vært stabile nok til at vi har ment at det er grunnlag for å finne sammen.

Handlings- og økonomiplan 2025-2028

Det vi oppnådde var at Senterpartiet, sammen med AP, SV, Rødt og MDG, gikk sammen og lagde en Handlings- og økonomiplan sammen. I dette samarbeidet la vi inn skatt på næringsseiendom for å gi oss nødvendig handlingsrom til å sikre at kommunen fortsatt skal være i utvikling samtidig som vi skal sikre økonomi for å drive de lovpålagte oppgavene på en god måte. Det gir 108 millioner ekstra årlig fra 2026, i tillegg kommer nesten 68 millioner fra Regjeringen. I sum ga det oss et offensivt budsjett, med bedre resultatmargin enn Kommunedirektøren, der vi mener vi la et godt grunnlag for å nå kommunen sitt uttalte mål om igjen å bli kåret til Norges mest attraktive by i 2032. Videre er det også et viktig poeng for Senterpartiet at vi har fokus på gode barnehager og skoler for å sikre at flest mulig unge klarer å fullføre skolen. Det er det beste grunnlaget vi kan ha for rekruttering til næringslivet, samt redusere sosiale utgifter.

Senterpartiet sine viktigste prioriteringer i dette arbeidet var:

- Beholde satsingen på omsorg for eldre
- Sikre finansiering av sentrumsskolene - Stangeland skole må også inn i planene så snart som mulig og innen 10-års perioden. Vi trenger å legge til rette
- Flere idrettsflater i kommunen, vi går for dobbel hall på Riska
- Vi setter av mer midler til praktisk utstyr i skolen. De fleste partier sier nå at de ønsker å satse på praktisk læring, det krever midler til innkjøp av utstyr.
- Vi følger opp initiativet til Statsforvalteren og satser på Ungdomsteamet. Viktig å ha ansvarlige voksne tilgjengelig der de unge ferdes, ikke bare på skolene.
- Vi opplever at barnehagesituasjonen på Figgjo er glemt, og er glad for at vi legger inn midler for å løse barnehage-situasjonen på Figgjo

- Vi styrker Næringsavdelingen i kommunen, samtidig som vi beholder noe av kuttene fra Kommunedirektøren da omstillingen er helt nødvendig og vi må bruke så lite midler som mulig på administrasjon.
- Havnebassenget er inne, og Byantikvar Gro Persson er tydelig på havnebadets viktige rolle i Sandnes sin historie. I tillegg får vi en kjærkommen ny svømmeplate for relativt lite penger.
- Mer midler til fritidsklubber i bydelene for å sikre at unge har et tilbud der de bor, dette er spesielt viktig i de ytterste bydelene. Unge skal ikke måtte reise til sentrum for å ha tilgang til aktiviteter.

Andre viktige saker i perioden

Forebyggende ungdomsarbeid

Det har gjennom 2024 vært mye fokus på utfordringer rundt ungdom, kriminalitet og rus. På tampen av året fikk Senterpartiet gjennomslag for at kommunen skal gjennomføre et større foreldremøte der vi skal ha fokus på hvordan foreldre kan være et godt nettverk for hverandre og en ressurs i det forebyggende arbeidet. Dette er kanskje den enkelt saken vi har fått mest positive tilbakemeldinger på. Forebyggende arbeid er enormt viktig, og vi ønsker å ha fokus på hva den enkelte av oss kan bidra med, i tillegg til det tjeneste tilbudet som det offentlige skal levere her. Blir veldig interessant å se hva vi kan få til her fremover.

Hvor skal vi bygge og hvor skal vi bo

Det er avgjørende å både finne nye arealer samtidig som vi skal videreutvikle eksisterende områder/bygg til å dekke fremtidens behov. Dette er en tøff kamp da Senterpartiet ikke ønsker at dette skal gå på bekostning av matjord og natur.

Boligsosial handlingsplan og bosetting av flyktninger

Det er mange som trenger tak over hodet i Sandnes, både egne innbyggere, men også innvandrere fra spesielt Ukraina. Her har kommunen kjøpt et leilighetsbygg (hotell) på Forus for å dekke deler av dette. Det hjelper et stykke på vei, samtidig så er det fortsatt krevende å få bygd boliger til innbyggere med ekstra behov. Dette viser seg å bli veldig kostbart, samtidig som det betyr enormt mye for livskvalitet for brukerne og deres pårørende. Dette vil vi jobbe videre med i 2025.

Skole- og barnehagebehovsplanen

Vi har utfordringer knyttet til både lokasjon og bygningsmassen på skoler og barnehager. Det er et stort behov for å få skikkelige fasiliteter på sentrumsskolene, der både Trones og Stangeland må få prioritet. Videre har det vist seg at Brueland Barnehage ikke er bygd med tilstrekkelig kvalitet, vi har utfordringer på Figgjo og Hommersåk, samtidig som vi har overkapasitet på Bogafjell.

Prioriteringene våre i HØP prøvde å svare ut dette, men her nådde vi ikke frem. I alle fall ikke i denne omgang.

Konkurransesutsetting

Dette har utviklet seg til å bli en het potet gjennom året, og toppet seg i siste Kommunestyre der posisjonen banket gjennom et tekstforslag der en vedtok 25% konkurranseutsetting av renhold og byggtjenester. Tidligere på året ble det vedtatt å konkurranseutsette Praktisk bistand i hjemmet.

Ingen av disse sakene er etter Senterpartiet sin vurdering, et gode for kommunen. Vi er bekymret både for kvaliteten i tilbudet og for vilkårene til de ansatte. Det er ikke tvil om at vi skal følge disse sakene tett gjennom 2025 også.

Det er behov for omstilling i kommunen, vi skal yte mer med færre hender, da må vi ta tak der det trengs og ikke privatisere/konkurransetsette på ideologisk ikke praktisk grunnlag.

IPR - Regionalt samarbeid på Nord Jæren

Interkommunalt Politisk Råd (IPR) er etablert på Nord Jæren i inneværende periode. Målet her er å styrke samarbeidet mellom kommunene på Nord Jæren, og det er Ordfører og representant for største opposisjonsparti (AP) som møter fra Sandnes.

Senterpartiet mener og at det er viktig med samarbeid, men litt skeptiske til at dette indirekte øker byråkratiet uten at vi får verdiskaping igjen. Det vil bli arrangert et felles Formannskapsmøte i året, og vi håper jo at rådet vil fungere godt.

Reiselivssatsing

Reiselivssatsing blir stadig viktigere i Sandnes, spesielt i Lysefjord-området, men det er viktig at vi følger opp resten av kommunen også. Vi har lenge hatt konseptet Ut i Sandnes om jobber med å synliggjøre alt kommunen kan tilby, her er det viktig at vi ikke glemmer våre egne innbyggere som mulig målgruppe. Det er fremdeles en jobb å gjøre med å få opplevelses-pakker som kan nå ut til enda flere. Senterpartiet mener at denne strategien også er en viktig del av det å være attraktiv når vi ønsker å tiltrekke og nye innbyggere og nye arbeidstakere.

Næringsutvikling

Det er et stort potensial til å legge til rette for mer næring i Sandnes. Det som er den stadige utfordringen er at vi hele tiden må være på vakt for hvor vi ønsker at dette skal skje, og hvilke arealer som egner seg best. Gjennom året har Senterpartiet hatt stort fokus på at matjorda vår skal vernes, og vi må komme oss bort fra at vi alltid skal utvikle de områdene som er mest tilgjengelig, da typisk matjord. Vi er bekymret for utviklingen her, men skal jobbe på videre både i utvalg og kommunestyre i de kommende årene også.

Figgenveien

2024 ble året da utbedring av denne veistrekningen, med fortau, endelig ble vedtatt. Det har vært en lang og kostbar reise. Det er en stor lettelse at et samlet kommunestyre, med litt finansiering fra Fylkeskommunen, gikk inn for å få startet dette prosjektet. Det er helt sikkert at uten Senterpartiet så hadde aldri dette prosjektet blitt en realitet.

Bymiljøpakken - viktige veiprosjekter

I avslutningen av året ble det en ny runde for å få nok finansiering slik at vi sikrer viktige veiprosjekter i kommunen. Tenker i første rekke på E39 og tverrforbindelsen. Det er med litt bitter ettersmak at vi gikk med på en utvidelse av bompeng-innkrevningen, men en helthets vurdering gjorde at vi støttet dette. Det er avgjørende for regionen at vi får en løsning her, samtidig så er Senterpartiet tydelige på at vi ikke trenger flerfelts-motorvei med 110 km fartsgrense som bygges uten hensyn til matjord og naboer. Dette vil det også være viktig å følge opp.

Oppsummering

Mer kunne sikkert vært sagt, men det er jevnt og trutt små og store saker som vi skal ta tak i. Det som er viktig å få fremhevet er at det programmet vi gikk til valg på står seg godt. God Senterparti-politikk er bra for innbyggerne i Sandnes. Med det med oss videre, så skal vi, sammen med medlemmene våre jobbe videre slik at vi legger grunnlaget for en større gruppe ved neste valg.

Utvalg for by- og samfunnsutvikling (Karen Følgesvold Bratset)

Boligbygging på Stokkeland. Saken handler om bygging av 1300 nye boliger på Stokkeland, på et område som i all hovedsak består av dyrka mark og skog. Senterpartiet gikk imot saken fordi vi ønsker å ta vare på matjorda.

Datalagring på Vagle. Senterpartiet stemte imot av flere grunner: den enorme størrelsen, energiforbruk, eierforhold, og sikkerhetssituasjon var ikke godt nok avklart. Det er stor lokal motstand, dette er et viktig friluftsområde for mange og Stokkeland vil få mange nye innbyggere i årene som kommer. Vanskelig å se at datalagringscenteret vil være positivt for folk i Sandnes.

Barnehageplasser i sentrum. Nok en sak H og FRP har rotet med. I diskusjonene om barnehager har Senterpartiet vært opptatt av at vi skal ha trygge barnehager, i en skala som passer små barn. Heller mindre barnehager rundt om i bydelene enn få megabarnehager, med små uteområder/ lekeplass på tak for å få plass. Vi er også opptatt av at vi må involvere de ansatte i barnehagen så tidlig som mulig i slike prosesser. Situasjonen med Brueland barnehage som er i så dårlig stand etter kun få år, viser også at vi politisk må ha stort fokus på å bygge varige bygg. I alle nybygg må kommunen dessuten ha større fokus på kostnadskontroll og løsninger som er holdbare uten å være råflotte og fordyrende.

Butikk på Hommersåk. Butikk og boliger på en tomt like i nærheten av den nye skolen på Hommersåk. Senterpartiet gikk imot butikk, fordi vi mener det ødelegger for utviklingen av Hommersåk sentrum, fører til mer trafikk og mer trafikkfarlige situasjoner i nærheten av den nye skolen.

Trones og Hommersåk skole er begge viktige prosjekter i sine bydeler. Hommersåk har kommet lengst. Dette blir en stor og dyr skole, i fremtidige byggeprosjekter i kommunen må det være større fokus på å redusere kostnader, på å bygge gode bygg for brukerne, uten at vi «alltid» velger de dyreste løsningene. Mange av skolene i Sandnes trenger oppgraderinger i årene som kommer, i tillegg til alle investeringene som er nødvendig innenfor eldreomsorg. Senterpartiet er opptatt av at vi får mest mulig ut av hver krone.

Lauvvik utbygging. Kronengruppen ønsker å satse på Lauvvik og Bakernes Paradis som en turistdestinasjon. Det er mye potensiale i Lysefjorden som reisemål, og Sandnes har en helt sentral rolle for å få det til. Senterpartiet heier på private initiativ som vil satse i Sandnes. Det er fortsatt mange detaljer som må landes og hensyn som må tas, blant annet til naboer. Med forbehold om at prosjektet klarer å balansere hensyn til kulturminner, landbruksareal, og sjøen på en god måte kan dette bli bra. I tillegg må det bygges i stil og størrelser som tar hensyn til landskapet på Lauvvik, da kan dette bli et flott løft for reiselivet i Sandnes og Rogaland.

Strandgata er under utvikling og det kommer stadig saker til utvalget som omhandler bolig- og næringsutvikling langs den nye bussveien. Det gjøres mye godt arbeid fra administrasjonen side for å ta vare på kulturminner i Strandgata, og heldigvis ser vi også at noen av utbyggerne ønsker å bidra til dette. Politisk bør vi være opptatt av å ta vare på identiteten og historien, og sørge for at nye prosjekter tar hensyn til både stil, størrelser og materialer som passer inn i Strandgata. I tillegg må vi være tydelige på at vi ikke skal «bygge mur» mot fjorden gjennom for høye bygg nært sjøen, men sikre både byggehøyder og uteområder som gjør at det er godt å bo og være her.

I tillegg til egne forslag til sakene har vi også levert noen spørsmål til administrasjonen i forkant av møtene:

1. I brevet om Matjord og arealplanlegging i kommunane fra kommunal- og distriktsdepartementet og landbruks- og matdepartementet vises det til at Stortinget har vedtatt å skjerpe jordvernmålet, med maksimalt 2000 dekar omdisponering av dyrka jord per år. Viktigheten av å ivareta matjorda beskrives tydelig i brevet: "Jordvern er viktigare enn nokon gong. Noreg har i den seinare tid vore utsett for både flaum og jordskred, og med jamne mellomrom ser vi tørke. Klimaendringane, saman med krig og konflikt i Europa, har vist oss at vi treng god beredskap. Tryggleik for matforsyning er heilt grunnleggjande, og vi må ta vare på dei areala som er eigna til å produsere mat."

Hvilke konkrete grep gjør Sandnes kommune for å følge opp brevet "Matjord og arealplanlegging i kommunane"?

2. I følge SSB sin statistikk 'Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord til andre formål enn landbruk, etter statistikkvariabel, region og år' har det i perioden 2005-2023 blitt omdisponert 2664 dekar matjord i Sandnes. I en rekke saker utvalgt for by- og samfunnsutvikling har til behandling, som gjelder nedbygging av dyrka mark, vises det til at jorden skal tilføres landbruksområder eller gjenbrukes på andre egnede lokasjoner. Saksfremstillingene inneholder ikke informasjon om hvor matjorda flyttes, eller hva som er status for denne omdisponeringen

Det bes om en redegjørelse fra administrasjonen på følgende punkter:

- I store trekk, hvor har omdisponert matjord fra utbyggingsprosjekter i Sandnes siden 2005 blitt flyttet?
- Hvilke arealer er tiltenkt å ta unna fremtidig jord som skal flyttes, eksempelvis fra Kvål, Hana, Stokkeland?
- Hvor stor andel av matjorda som er fjernet har ikke gått til matproduksjon på nye lokasjoner?

(Dette spørsmålet ble for omfattende og administrasjonen spurte om utvalget ville be om en sak om dette. FRP og Høyre har flertall og stemte nei til å be om en sak om dette. De ønsker ikke informasjonen.)

3. I forrige uke ble Grøss- og Hedersprisen delt ut av Arkitekturopprøret Norge. Hensikten med prisen er at «Grøss-medaljen skal tildeles det nybygget som er styggest og mest skjemmer sine omgivelser. Arkitekturopprørets Hederspris skal gis til et vakkert og veltilpasset nybygg som innbyggerne verdsetter» Vi vet fra forskning at folk trives best i områder med tradisjonell arkitektur. Disse kjennetegnes ved at bygningene på den tiden i motsetning til i dag var preget av symmetri, ornamenter, naturmaterialer og klare referanser til lokale tradisjoner. Engasjement som arkitekturopprøret og i det offentlige ordskiftet for øvrig taler også for at mange ønsker seg annen byggestil og byutvikling enn hva vi ser i mange nybygg i dag. Hva gjør Sandnes kommune for å legge til rette for mer tradisjonell arkitektur og bymiljøer som folk trives i?

Årsmelding Utvalg for kultur og oppvekst 2024 (Håvard Tønning Austvoll)

Årets utvalg har vært mye preget av administrasjonens fremlegg av digitaliseringsstrategien for Sandnesskolen og barnehage.

Her har SP vært det eneste partiet (med unntak av Krf) med en viss kritisk distanse til selve premisset som ligger til grunn for dokumentet. Digitaliseringsstrategien legger opp til en altfor naiv tilnærming til barnas bruk av digitale verktøy. Forskning knyttet til læring og bruk av digitale hjelpemidler er langt fra entydige på at disse er bedre enn mer konvensjonelle læringsmetoder. Sp har igjen foreslått at chromebook skal avventes til 2.klasse. Nedstemt av de andre.

Sp foreslo også dette som fikk flertall: *-Sandneskolen skal være i førersetet når det gjelder satsing på koding, programmering og bruk av digitale hjelpemidler til kreative utforskning og skaping.*

Reglement for bruk av mobiler i skolen har også vært diskutert der Sp foreslo følgende:

§ 6-1 Regler for bruk av digitale enheter

Private digitale enheter (som for eksempel mobiltelefoner, smartklokker, etc.) skal kun brukes etter særlig avtale med ansvarlig voksne. Private digitale enheter skal som hovedregel være innelåst gjennom skoledagen, også i friminutt. Skolen skal tilby mobilhotell eller liknende.

Nedstemt dette og. Representanten fra Sp har derimot snakket oppstemt om å få til arkitektkonkurransen for innbyggernes hus, dette fikk heldigvis flertall til slutt i KS etter noe bearbeiding og utsettelse.

Ellers så har Sp stilt følgende spørsmål med varierende kvalitet på svarene fra administrasjonen.

Spørsmål 1

Utdanningsdirektoratet anbefaler at mobiltelefonen skal ut av klasserommene både på barneskole, ungdomsskole og videregående skole. De mener også friminuttene bør være mobilfrie på både barne- og ungdomsskolen.

Hvordan følges dette opp i Sandneskolen?

Spørsmål 2

Norske elever presterer betydelig svakere i både lesing, matematikk og naturfag sammenlignet med PISA 2018. Stadig flere elever presterer på det laveste mestringsnivået på alle de tre fagområdene.

Hva er skolesjefens refleksjoner rundt dette faktum?

Spørsmål 3

Udir har innrømmet å ha regnet feil på nasjonale prøver helt tilbake til 2014 og skal nå regne på ny igjen.

Norske skoler har hatt tiltro til at tallene fra Udir på nasjonale prøver har vært sikre. Sandnes kommune har brukt tallene i Kvalitetsmeldingen og det har antakeligvis vært utformet politiske tiltak basert på resultater fra de nasjonale prøver.

Den nye lederen for Utdanningsforbundet, Geir Røsvoll, reagerer slik: «Det høres nesten ut som en vits, men er dessverre en pinlig sannhet. Dette er bare ett av mange eksempler som viser hvor problematisk det er å legge stor vekt på nasjonale prøver som styringsinformasjon».

Hvor mye har skolesjefen lagt vekt på nasjonale prøver som styringsinformasjon gjennom årene? Og vi avsløringen om Udis sin regnefeil få konsekvenser for Sandnesskolen?

Spørsmål 4.

Resultater fra Pisatesten og nasjonale prøver, samt bekymringer fra ansatte i skolen tyder på at norske skoleelevers mattekunnskaper har blitt forverret de siste tiårene. Har skolesjefen sett en liknende trend i Sandnes? Finnes det lengre statistiske serier og trender?

Finnes det noen gode forklaringer på nedgangen? (Covid kan forklare noe.)

Om det er en liknende trend i Sandnes, hva gjøres i Sandnesskolen for å snu denne trenden?

Spørsmål 5

I sak 67/24 står følgende:

Kommunedirektøren vurderer at noen levekårssoner har en opphopning av levekårsutfordringer, og anbefaler at resultatene fra levekårsundersøkelsen brukes som kunnskapsgrunnlag i kommunens videre arbeid.

Sp er interessert i hvordan kommunen jobber for å bedre levekårene i kommunen og ber om at direktøren lister opp noen punktvis eksempler på hva man har gjort de siste årene.

Årsmelding 2024 Kommuneplan komite (Laila Espedal)

Året 2024 har vært et år med få møter i dette utvalget.

Møtekalenderen viser at det skulle vært 5 møter, men 2 av disse møtene ble avlyst pga. få saker.

Utvalget var på studietur til Kristiansand, lærerik tur der en fikk se viktigheten med langsiktig planer ang byutvikling og god utvikling av bydeler.

Av saker i utvalget som er å nevne som viktige er nok, planprogram og presisering av bestemmelser.

For Senterpartiet så blir Jordvern en av utfordringsbilde i ny kommuneplan i tillegg til mange andre detaljer i bestemmelsene som har blitt vedtatt.

Utvikling av alle bydeler i Sandnes er en sak som vil være viktig i denne perioden.